

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

11.1.2006

B6-0037/2006

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Daniel Marc Cohn-Bendit, Milan Horáček, Tatjana Ždanoka, Marie Anne Isler Béguin, Hélène Flautre ja Bart Staes

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Tšetšenia vaalien jälkeisestä tilanteesta ja Venäjän kansalaisyhteiskunnasta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Tšetšenian vaalien jälkeisestä tilanteesta ja Venäjän kansalaisyhteiskunnasta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä ja erityisesti 15. joulukuuta 2005 antamansa päätöslauselman,
 - ottaa huomioon EU:n ja Venäjän yhteisen tavoitteen perustaa yhteinen taloudellinen alue, yhteinen vapauden, oikeuden ja turvallisuuden alue, ulkoisen turvallisuuden alalla harjoitettavan yhteistyön alue sekä tutkimuksen ja koulutuksen alue, kulttuuriasiat mukaan lukien,
 - ottaa huomioon EU:n ja Venäjän välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan 1. joulukuuta 1997,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan,
- A ottaa huomioon, että Venäjän liittoneuvosto hyväksyi 27. joulukuuta 2005 lopullisesti äänin 153 puolesta, 1 vastaan ja 1 tyhjää lakiehdotuksen "tiettyjen Venäjän federaation lakien muuttamisesta", jolla muutetaan kansalaisjärjestöjen rekisteröintiä koskevaa nykyistä lainsäädäntöä ja erityisesti lakeja "kansalaisyhteiskunnan järjestöistä", "ei-kaupallisista järjestöistä" ja "suljetuista hallinnollis-alueellisista muodostelmista",
- B katsoo, että uuden lain myötä hallituksen ote kansalaisjärjestöistä tiukkenee, ihmisoikeusjärjestöille ja muille voittoja tavoittelemattomille järjestöille pannaan tiukat suitset ja hallituksesta riippumattomat ryhmät joutuvat poliittisen painostuksen kohteiksi ja ne saatetaan jopa pakottaa lopettamaan toimintansa,
- C ottaa huomioon, että duuma tarkisti 21. joulukuuta 2005 toisessa käsittelyssä ensimmäisen käsittelyn tekstiä ja hylkäsi vaatimuksen, että kansainvälisten ryhmien pitää rekisteröityä pelkästään venäläisinä ryhminä, mutta toisaalta siihen lisättiin uusia vaatimuksia, kuten ilmoittautumisvelvollisuus viranomaisille sen osoittamiseksi, että niiden työskentely ja varojenkäyttö eivät ole vastoin Venäjän kansallisia, sosiaalisia tai kulttuurisia etuja,
- D. ottaa huomioon, että lakiesitys on nyt presidentti Putinin käsissä, jonka allekirjoitus riittää sen lainvoimaiseksi tulemiseen, ottaa huomioon, että laki laadittiin presidentti Putinin lausuttua heinäkuussa, ettei ulkomaista rahoitusta kansalaisjärjestöille hyväksytä sen jälkeen kun FSB:n johtaja Patrušev oli syyttänyt ulkomaisia kansalaisjärjestöjä toimimisesta ulkomaisten tiedustelupalveluiden peitejärjestöinä ja yllyttämisestä vallankumouksiin entisen Neuvostoliiton alueella,
- E. ottaa huomioon Tšetšeniassa 27. marraskuussa 2005 järjestetyt parlamenttivaalit, ensimmäiset sitten vuoden 1999,

- F. ottaa huomioon, että riippumattomat tarkkailijat ovat asettaneet kyseenalaiseksi virallisen 57 prosentin äänestysaktiivisuuden ja väittävät, että osallistuminen vaaleihin oli huomattavasti vaisumpaa ja että laajalle levinneet petokset ja pelottelu haittasivat äänestämistä,
- G. katsoo, että Tšetšeniassa olevat 33 000 Venäjän armeijan sotilasta saivat äänestää ja vain riippumattomat ehdokkaat tai sellaisten poliittisten puolueiden ehdokkaat, jotka hyväksyivät, että Tšetšenia on osa Venäjää, saivat luvan osallistua vaaleihin;
- H. korostaa, että vaikka Venäjän viranomaiset väittävät, että Tšetšenia on palaamassa normaalitilanteeseen vuosikymmenen sotimisen jälkeen, tosiasiallisesti vakaas, rauha ja elinkelpoinen tulevaisuus ovat Tšetšenian kansalle yhä kovin kaukaisia asioita, ja jatkuvat aseelliset yhteenotot, sieppaukset ja ihmisten laittomat teloitukset sekä turvallisuusjoukkojen sisällä toimivien aseellisten ryhmien laajamittainen väkivalta ja valtiovallan kyvyttömyys valvoa näitä ryhmittymiä ovat osa ihmisten arkea,
- I. ottaa huomioon, että demokratian tila on jälleen viime vuosina heikentynyt Venäjällä huomattavasti erityisesti sen vuoksi, että valtio kontrolloi entistä tiukemmin tärkeimpiä televisio- ja radioasemia, itsesensuuri on levinnyt painettujen viestintien keskuudessa, riippumattomia tiedotusvälineitä on suljettu, julkisten mielenosoitusten järjestämisoikeudelle on asetettu rajoituksia, kansalaisjärjestöjen toimintaympäristö on huonontunut, ihmisoikeusaktivisteja on häiritty, aluejohtajien suorat vaalit on lakkautettu ja oikeuslaitoksen poliittista valvontaa on lisätty,
- J. on syvästi huolissaan, että yleinen mielipide ei aina tuomitse ulkomaalaisvihamielisten ryhmien rasistisia hyökkäyksiä ulkomaalaisten kimppuun Pietarissa ja muissa Venäjän kaupungeissa ja ne jäävät usein lainvalvontaviranomaisilta rankaisematta,
- K. korostaa, että toistaiseksi EU:n ja Venäjän kuulemistilaisuudet ihmisoikeuskysymyksistä eivät ole parantaneet tilannetta merkittävästi, vaikka näiden kysymysten pitäisi olla etusijalla EU:n ja Venäjän välisissä suhteissa,
- L. katsoo, että strategisesta kumppanuudesta Venäjän kanssa on tulossa yhä enemmän vain pragmaattista kumppanuutta, sillä demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltio eivät ole osapuolille yhteisiä arvoja,
- M. tähdentää, että Jukosin tapaus ja siihen liittyvä suuri määrä syytteitä, se, että useat Jukosin entiset toimihenkilöt elävät pidätysuhan alaisena, oikeudenkäyntien järjestämistapa sekä poikkeuksellisen ankarat tuomiot syyllisiksi katsotuille ovat hyviä esimerkkejä siitä, kuinka epäitsenäinen ja suljettu Venäjän oikeusjärjestelmä on,
- N. ottaa huomioon, että kiista kaasun hinnasta Venäjän ja Ukrainan välillä osoitti jälleen kerran kuinka haavoittuvainen Eurooppa on, kun on kyse energiaturvallisuudesta ja tarpeesta monipuolistaa energiatoimituksia ja investoida vaihtoehtoihin,
1. vastustaa tiukasti eräitä Venäjän federaation lakeja muuttavaa lakiesitystä, jonka tarkoituksena on kiristää kansalaisyhteiskunnan valvontaa ja ehkäistä useiden järjestöjen toimintaa, rajoittaa huomattavasti kansalaisten perustuslaillista kokoontumisoikeutta ja kahlita tiukasti Venäjällä toimivia ulkomaisia voittoja tavoittelemattomia järjestöjä;

2. kehottaa komissiota ja neuvostoa tukemaan kaikin tavoin voimakkaan, elävän, itsenäisen ja aidon kansalaisyhteiskunnan kehittämistä ja lujittamista Venäjällä toimivan demokratian keskeisenä ja välttämättömänä osana;
3. kehottaa presidentti Putinia olemaan allekirjoittamatta edellä mainittua lakia ja aloittamaan kaikkien Venäjän kansalaisyhteiskunnan demokraattisten toimijoiden kanssa laajan kuulemisen, jotta löydettäisiin keinot, joilla voidaan aidosti kannustaa, tukea ja lujittaa kansalaisjärjestöjen ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen perustamista;
4. katsoo, että Tšetšenian konfliktin ratkaisun pitäisi perustua siihen, että saadaan kaikille tasoille viranhaltijoita, jotka voivat nousta esiin ja saada ihmisten hyväksynnän ainoastaan vapaissa ja puolueettomissa vaaleissa, joihin myös terrorismin tuominneet separatistiliikkeet saavat osallistua;
5. toistaa, että Tšetšenian konfliktia ei voida ratkaista sotilaallisesti ja vaatii todellisen rauhanprosessin käynnistämistä poliittisen neuvotteluratkaisun saamiseksi, joka perustuu vuoropuheluun kaikkien Tšetšenian yhteiskunnan demokraattisten toimijoiden välillä, mukaan lukien myös itsenäisyyden kannattajat;
6. panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille presidentti Alu Alhanovin lausunnon, jonka mukaan hän aikoo tavata kapinallishallituksen edustajia;
7. kehottaa Venäjän viranomaisia lopettamaan nykyisen tilanteen, jossa rikoksista ei rangaista, hajottamaan puolisotilaalliset joukot, hillitsemään turvallisuusjoukkojen toimintaa ja saattamaan armeijan valvontaansa;
8. on erittäin pahoillaan, että Venäjän sitoutuminen demokratiaan, ihmisoikeuksien suojeluun, vapaisiin ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja oikeuslaitoksen itsenäisyyteen on heikentynyt, ja huomauttaa, että jos tätä kehitystä ei käännetä toiseen suuntaan, se haittaa EU:n ja Venäjän kumppanuutta;
9. toistaa kantansa, että neljän yhteisen alueen toteuttamiseen liittyvä etenemissuunnitelma pitäisi kytkeä demokratiassa ja ihmisoikeuksissa saavutettuun konkreettiseen edistykseen;
10. kehottaa tehostamaan EU:n ja Venäjän kuulemistilaisuuksia ihmisoikeuskysymyksistä ja niiden avaamista kansalaisjärjestöille sekä kehittämään niiden tuloshakuisuutta niiden ottamiseksi mukaan uuteen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen, josta pitäisi neuvotella pian;
11. pahoittelee liikemiesten Hodorkovskin ja Lebedevin jatkuvaa vainoamista; ilmaisee huolensa heidän vankeusoloistaan ja vaikeuksistaan päästä lakimiestensä puheille; huomauttaa, että Venäjän rikoslain mukaan vangit olisi sijoitettava vankiloihin, jotka sijaitsevat joko lähellä heidän asuinpaikkaansa tai lähellä oikeudenkäynnin pitopaikkaa;
12. panee tyytyväisenä merkille Venäjän ja Ukrainan valtiollisten energiayhtiöiden sopimuksen Ukrainaan toimitettavan kaasun hinnasta; pahoittelee molempien osapuolten joustamatonta asennetta ja vaatii hyvien naapuruussuhteiden palauttamista; kehottaakin komissiota ja neuvostoa etsimään keinoja maiden rajat ylittävän yhteistyön helpottamiseksi Euroopan naapuruuspolitiikan puitteissa;

13. muistuttaa Venäjän kasvaneesta vastuusta maailmannäyttämöllä sen ottaessa vastaan G8-maiden puheenjohtajuuden ensimmäistä kertaa ja vaatii siksi Venäjän viranomaisia pidättymään energiatoimitusten käyttämisestä ulkopolitiikan välineenä naapurimaiden horjuttamiseksi;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, Venäjän presidentille, pääministerille ja duumalle sekä Ukrainan presidentille, pääministerille ja parlamentille.